

Keurusselän ympäristön- ja  
terveydensuojelutoimiston  
valvontasuunnitelman toteutumisen  
arviointi vuodelta 2024

Keurusselän ympäristölautakunta 19.03.2025

# Sisällys

|     |   |    |
|-----|---|----|
| 1   | Yleistä .....   | 3  |
| 2   | Elintarvikevalvontasuunnitelman toteutumisen arviointi .....            | 3  |
| 2.1 | Kohde- ja tarkastusmäärät .....   | 3  |
| 2.2 | Elintarvikehuoneiston tarkastusten kattavuus .....                      | 4  |
| 2.3 | Elintarvikelainsäädännön noudattaminen .....                            | 4  |
| 2.4 | Näytteenotto.....   | 4  |
| 2.5 | Arvio valvonnan tehokkuudesta ja vaikuttavuudesta .....                 | 5  |
| 3   | Terveydensuojelulain valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi .....  | 6  |
| 3.1 | Kohde- ja tarkastusmäärät .....   | 6  |
| 3.2 | Tarkastusten kattavuus .....  | 6  |
| 3.3 | Terveydensuojelulainsäädännön noudattaminen .....                       | 6  |
| 3.4 | Näytteenotto.....   | 7  |
| 3.5 | Arvio valvonnan tehokkuudesta ja vaikuttavuudesta .....                 | 7  |
| 4   | Tupakka- ja lääkelain valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi ..... | 7  |
| 4.1 | Kohde- ja tarkastusmäärät .....   | 7  |
| 4.2 | Tarkastusten kattavuus .....  | 7  |
| 4.3 | Lainsäädännön noudattaminen .....                                       | 8  |
| 4.4 | Näytteenotto.....   | 8  |
| 4.5 | Arvio valvonnan tehokkuudesta ja vaikuttavuudesta .....                 | 8  |
| 4.6 | Tupakointikieltojen ja rajoitusten valvonta .....                       | 9  |
| 5   | Eläinlääkinnän valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi .....        | 9  |
| 5.1 | Henkilöstöressurit.....   | 9  |
| 5.2 | Päivystyksen järjestäminen .....  | 9  |
| 5.3 | Tavoitteiden toteutuminen .....   | 10 |
| 6   | Laatutyö ja auditoinnit .....   | 10 |
| 7   | Liitteet .....  | 11 |

# 1 Yleistä

Ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö, Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto, tuottaa yhteistoimintasopimuksen mukaiset palvelut Jämsän, Keuruun, Mänttä-Vilppulan ja Virtain kaupungeille sekä Ruoveden ja Kuhmoisten kunnille. Yhteistoiminta-alueella on asukkaita noin 50 000. Ympäristöterveyden viranomaisena toimii Keurusselän ympäristölautakunta. Lautakunnassa on jäsen kustakin yhteistoiminta-alueen kunnasta. Jämsästä jäseniä on lautakunnassa kaksi, koska Jämsän väkiluku on yli 20 000. Tällä mahdollistetaan kuntien vaikutusmahdollisuutta sekä päätösvaltaa asioissa.

Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää kansanterveystyötä, jonka tehtävänä on yksilöön, väestöön ja elinympäristöön kohdistuva terveyden edistäminen sekä sairauksien ja tapaturmien ehkäisy. Ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön tavoitteena on varmistaa kuntalaisille turvallinen elinympäristö, jossa ei ole terveyshaittaa aiheuttavia tekijöitä. Lainsäädännössä korostetaan toiminnanharjoittajien omaa vastuuta, mutta viranomaisvalvontaa tarvitaan toiminnan ja tuotteiden määräystenmukaisuuden varmistamiseksi, toimijoiden tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi, kuluttajansuojan turvaamiseksi sekä toimijoiden tuotantoedellytysten varmistamiseksi.

Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluu elintarvikevalvonta, eläinlääkintähuolto, tupakka- ja terveydensuojeluvalvonta.

Keurusselän ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella työskentelee ympäristöterveyspäällikkö, vastaava ympäristöterveystarkastaja, yhdeksän ympäristöterveystarkastajaa, kahdeksan kaupungineläinlääkärinä sekä toimistos sihteeri ja toimistonhoitaja. Kaupunginelinlääkäreistä kaksi hoitaa valvontaeläinlääkärin tehtäviä, joista toinen 40–60 %:n osuudella työajastaan.

Vuoden 2024 valvonnasta saadut tulot kohdennettiin 100 % ympäristöterveydenhuoltoon.

Vuonna 2024 elintarvike- ja tupakkavalvonta toteutuivat täysin suunnitelman mukaan. Terveydensuojeluvalvonta toteutui pääsääntöisesti. Eläinlääkäriapu järjestettiin kaikille alueen kotieläimille vuoden jokaisena päivänä vuorokauden ympäri. Eläinsuojeluvalvonnan osalta kaikki ilmoitukset käsiteltiin. Eläinsuojeluvalvonnan tarkastuksia kenneleihin ja hevostalleihin jäi osin tekemättä. Maidontuotantotilojen hygieniavalvontatarkastukset jäivät osin tekemättä.

Toimintaa kehitetään vuoden 2025 osalta niin, että maidontuotantotilojen hygieniavalvontaa sekä kenneleiden ja hevostallien eläinsuojeluvalvontaa tehostetaan.

Terveydensuojeluvalvonnan tehostamiseksi on vuoden 2025 alussa päivitetty työnjako ja tarkastukset kohdennetaan suunnitelman mukaisesti ja riskiperusteisesti alueen kohteisiin.

## 2 Elintarvikevalvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

### 2.1 Kohde- ja tarkastusmäärät

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelun toimialueella oli vuoden 2024 valvontasuunnitelman tekohetkellä yhteensä 523 elintarvikehuoneistoa ja 1003 alkutuotantopaikka. Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia tehtiin vuonna 2024 elintarvikehuoneistoihin 285 ja alkutuotantopaikoille 17.

Kuntalaisten ja toimijoiden yhteydenottoihin vastattiin puhelimitse ja sähköpostin välityksellä. VATI-järjestelmään kirjattuja toimenpiteitä vaatineita yhteydenottoja oli vuonna 2024 yhteensä 138 kpl. Yhteydenottojen määrä oli vuoden 2023 tasolla (132kpl).

Elintarvikehuoneistojen toiminnan aloittamiseen, lopettamiseen tai toimijan vaihtumiseen liittyviä ilmoituksia käsiteltiin vuonna 2024 yhteensä 74 kpl ja alkutuotantoilmoituksia 8 kpl.

## 2.2 Elintarvikehuoneiston tarkastusten kattavuus

Elintarvikelain mukaiset suunnitelmalliset tarkastukset kohdistuivat 288 kohteeseen, joten tarkastuksien kattavuus oli elintarvikehuoneistojen kokonaismäärästä 54 %.

Valvontakohteen tarkastustiheys määritetään valvontasuunnitelmassa riskiperusteisesti Ruokaviraston riskiluokitusohjeen mukaisesti. Kaikkiin valvontakohteisiin ei kohdistu valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia joka vuosi, vaan joka toinen tai joka kolmas vuosi. Tarkastusten kattavuutta voidaan pitää hyvänä.

## 2.3 Elintarvikelainsäädännön noudattaminen

Valvontasuunnitelman mukaisten tarkastusten oiva-arvosanat jakautuivat vuonna 2024 seuraavasti:

Oivallinen (A) 54 %

Hyvä (B) 35 %

Korjattavaa (C) 11 %

Huono (D) 1 %

Yhteensä 35 tarkastuksessa tuli arvosanaksi korjattavaa (C) tai huono (D). Näissä tarkastuksissa todettiin epäkohtia, jotka heikentävät elintarviketurvallisuutta tai johtavat kuluttajaa harhaan. Epäkohtien takia toimijoille annettiin kehoitus määräajalla korjata tarkastuksella havaitut epäkohdat. Määräajan jälkeen kohteisiin tehtiin seurantatarkastus, jossa valvottiin, onko edellisellä tarkastuksella havaitut epäkohdat korjattu.

Seurantatarkastuksilla todettiin, että epäkohdat oli korjattu, lukuun ottamatta kahta toimipaikkaa. Näissä kahdessa toimipaikassa tarkastuksen arvosanaksi tuli huono (D). Tarkastuskäyntien perusteella molempiin käynnistettiin joulukuussa 2024 hallinnollisten pakkokeinojen valmistelu ja toimijoiden kuuleminen ennen pakkokeinopäätöksen tekemistä. Kuulemisten määräaika oli tammikuulle 2025.

## 2.4 Näytteenotto

Valvontasuunnitelman mukaisia elintarvikenäytteitä otettiin 2 kpl ja pintapuhtausnäytteitä (listeria) 10 kpl. Suunniteltuja listerianäytteitä oli vuodelle 2024 yhteensä 15. Yhden laitoksen osalta näytteenottoa ei suoritettu, koska yrityksen oma näytteenottosuunnitelma katsottiin riittäväksi. Elintarvikkeiden vierasaineiden valvontaohjelman mukaisia Ruokaviraston pyytämiä näytteitä otettiin 2 kappaletta (maito).

## 2.5 Arvio valvonnan tehokkuudesta ja vaikuttavuudesta

Vuoden 2024 valvontasuunnitelmassa rekisteröityihin ja hyväksytyihin elintarvikehuoneistoihin oli suunniteltu tehtäväksi 270 tarkastusta ja toteuma oli 285 tarkastusta. Tarkastuksia tehtiin 106 % vuoden 2024 suunnitelluista tarkastuksista. Alkutuotannon tarkastukset mukaan lukien suunniteltujen tarkastusten kokonaismäärä oli 297 tarkastusta ja tarkastuksia toteutui 302 kpl (102 %). Valvontasuunnitelma toteutui tarkastusmäärien osalta. Kesken vuotta aloitti muutamia uusia toimipaikkoja, joihin tehtiin tarkastus vuoden 2024 aikana. Nämä tarkastukset eivät sisällyneet vuoden 2024 alkuperäiseen valvontasuunnitelmaan.

Elintarvike- ja pintapuhtausnäytteitä oli suunniteltu otettavaksi vuonna 2024 yhteensä 17 kappaletta. Näytteitä otettiin 12 kappaletta. Yhden hyväksytyin elintarvikehuoneiston pintapuhtausnäytteitä ei otettu, koska kyseisen elintarvikehuoneiston omavalvontasuunnitelman mukainen näyteenotto todettiin riittäväksi.

Elintarvikevalvonnan toteutunut henkilöstöresurssi oli 3,5 htv, joka oli myös suunniteltu resurssi. Valvontasuunnitelmaan sisältyviä ja valvontasuunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia tehtiin yhteensä 341 kappaletta. Tarkastustehokkuus oli 97 tarkastusta elintarvikevalvonnan henkilötyövuotta kohden.

Tarkastukset tehtiin Ruokaviraston ohjeita noudattaen. Elintarvikehuoneistojen oivatarkastuksissa oivallisen (A) ja hyvän (B) tason saavuttaneiden kohteiden osuus oli 89 %. Vastaava osuus vuonna 2023 oli 92 %. Parhaimman tason (A tai B) saavuttaneiden toimijoiden osuus on hieman laskenut edelliseen vuoteen verrattuna.

Elintarvikevalvonnan tarkastuksilla tarkastettiin vuoden 2024 painopistealueen mukaisesti lämpötilanhallinnan oivarivejä seuraavasti:

- jäähdytettyjen tilojen ja kylmässä säilytettävien elintarvikkeiden lämpötilanhallinta 237 toimipaikassa
- elintarvikkeiden säilyttäminen kuumana ja uudelleenkuumennus 26 toimipaikassa
- elintarvikkeiden valmistusprosessien lämpötilanhallinta 84 toimipaikassa
- pakasteiden ja jäädytettyjen elintarvikkeiden lämpötilanhallinta 224 toimipaikassa
- lämpötilanhallinta myynnissä ja tarjoilussa 162 toimipaikassa

Vuonna 2024 valvonta-alueella ei ollut ruokamyrkytys-epidemioita.

Elintarviketiimin jäsenet osallistuivat vuonna 2024 koulutuksiin ja Ruokaviraston valvontaverkostojen tilaisuuksiin etäyhteyksien välityksellä. Koulutuksiin ja valvontaverkoston tilaisuuksiin osallistuivat mahdollisuuksien mukaan kaikki elintarvikevalvontaa tekevät tarkastajat.

Liitteen 1 taulukoissa 1 ja 2 on eriteltyinä elintarvikevalvonnan tarkastusmäärät ja tulot kunnittain.

## 3 Terveysuojelulain valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

### 3.1 Kohde- ja tarkastusmäärät

Keurusselän ympäristön- ja terveysuojelun toimialueella oli vuoden 2024 valvontasuunnitelman tekohetkellä yhteensä 472 säännöllisen valvonnan kohdetta.

Terveysuojeluvälvontatarkastuksia tehtiin vuonna 2024 yhteensä 166 kpl, josta seurantatarkastuksia oli 8 kpl. Suunnitelmallisia tarkastuksia näistä oli 159, joka oli 81 % suunnitelmallisen valvonnan tavoitteesta. Terveysuojeluvälvonta toteutui pääsääntöisesti.

Valvontasuunnitelman ulkopuoliset tarkastukset kohdentuivat pääasiassa asumisterveyteen, joihin liittyviä tarkastuksia tehtiin 23 kpl. Muita terveysuojelulain alaisia esim. häiriötilanteisiin ja muihin selvityksiin liittyviä tarkastuksia tehtiin 28 kpl. Terveysuojelulain mukaan viranomaisen tehtävänä on antaa neuvontaa ja ohjausta kuntalaisille. Kuntalaisten ja toimijoiden yhteydenottoihin vastattiin puhelimitse ja sähköpostin välityksellä. VATI-järjestelmään kirjattuja toimenpiteitä vaatineita yhteydenottoja oli vuonna 2024 yhteensä 207 kpl ja yhteistyökokouksia pidettiin 36 kpl. Ennalta suunnittelemttomien tarkastuksien määrä oli aikaisempien vuosien tasolla.

Valvontakohteiden toiminnan aloittamiseen, lopettamiseen tai toimijan vaihtumiseen liittyviä ilmoituksia käsiteltiin vuoden 2024 yhteensä 26 kpl. Lisäksi kartoitettiin valvonnan piiristä puuttuvia ilmoitusvelvollisia kohteita.

### 3.2 Tarkastusten kattavuus

Terveysuojelun mukaiset suunnitelmalliset tarkastukset kohdistuivat 159 kohteeseen, joten tarkastuksien kattavuus oli kohteiden kokonaismäärästä 34 %. Valvontakohteen tarkastustiheys määritetään valvontasuunnitelmassa riskiperusteisesti. Riskinarviointi tehdään kohdekohtaisesti huomioiden valtakunnalliset ohjeet ja suositukset sekä alueelliset painotustarpeet. Valtaosaan valvontakohteista ei kohdistu valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia joka vuosi. Kohteiden riskiperusteiset tarkastustiheydet vaihtelevat välillä 1–0,2. Vuosittaisia tarkastuksia tehdään muun muassa uimahalleihin, uimarannoille sekä talousveden jakelualueille ja vedenottamoihin. Tarkastusten kattavuutta voidaan pitää hyvänä.

### 3.3 Terveysuojelulainsäädännön noudattaminen

Terveysuojelulain mukaisessa valvonnassa havaitut epäkohdat olivat vähäisiä ja liittyivät pääasiassa terveyshaittaepäilyihin, asiakirjapuutteisiin tai puutteellisiin toimintatapoihin. Talousveden osalta häiriötilanteita oli kaksi. Terveyshaittaepäilyyn liittyviä toimenpiteitä tehtiin yhteensä 18 kpl, jotka kohdistuivat uima- ja talousvesiin sekä asumisterveyteen.

### 3.4 Näytteenotto

Terveydensuojelulain mukaisia näytteenottoja allas-, talous- ja uimarannoilta otettiin vuoden 2024 aikana 171 kpl. Talousvettä toimittavien laitosten viranomaisnäytteitä otettiin 173 kpl. Tähän on laskettu kaikki viranomaisvalvontaan kuuluvat näytteet, myös ulkopuolisen asiantuntijan ottamat näytteet.

### 3.5 Arvio valvonnan tehokkuudesta ja vaikuttavuudesta

Terveydensuojelulain valvonnan toteutunut henkilöstöresurssi oli 4,5 htv (suunniteltu 6 htv).

Terveydensuojelulain valvonnassa tarkastuksien määrää ei voi vertailla samalla tavalla kuin elintarvikevalvonnassa. Iso osa resursseista käytetään muuhun kuin tarkastustoimintaan. Näitä tehtäviä ovat esimerkiksi näytteenotto, maankäytön ja ympäristölupien lausunnot sekä viranomaisneuvottelut ja muut yhteistyöpalaverit. Lausuntoja vuonna 2024 annettiin 46 kpl.

Terveydensuojelulain valvontaa tekevät tarkastajat osallistuivat vuonna 2024 koulutuksiin sekä Valviran ja AVI:n järjestämiin tilaisuuksiin etäyhteyksien välityksellä.

Liitteen 1 taulukoissa 1 ja 2 on eriteltyä terveydensuojeluvalvonnan tarkastusmäärät ja tulot kunnittain.

## 4 Tupakka- ja lääkelain valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

### 4.1 Kohde- ja tarkastusmäärät

Tupakan vähittäismyynnin valvontakohteita oli vuoden 2024 valvontasuunnitelman tekohetkellä 79 kappaletta ja lääkelain alaisia kohteita 45 kappaletta. Suunnitelmallisten tarkastusten määrä vuodelle 2024 oli 30 tupakan vähittäismyynnin tarkastusta, 5 lääkelain mukaista tarkastusta ja 1 tupakointitilan tarkastus. Vuoden 2024 aikana tehtiin 36 valvontasuunnitelman mukaista tarkastusta vähittäismyyntipaikkoihin. Tupakan vähittäismyynnin osalta tehtiin seurantatarkastuksia 8 kpl. Lääkelain mukaisia tarkastuksia tehtiin 7 kpl, joista yksi oli seurantatarkastus. Tupakointitiloihin ei tehty tarkastuksia vuonna 2024.

Tupakan vähittäismyyntilupia myönnettiin vuonna 2024 seuraavasti: 5 toistaiseksi voimassa olevaa ja 2 määräaikaista. Lääkelain mukaisia hakemuksia käsiteltiin 1 kpl. Tupakan vähittäismyyntilupia käsittelee valvontayksikössä kaksi tarkastajaa.

### 4.2 Tarkastusten kattavuus

Tupakkalain mukaiset suunnitelmalliset tarkastukset kohdistuivat 36 kohteeseen, joten tarkastuksien kattavuus oli kohteiden kokonaismäärästä 46 %. Tupakkatuotteiden myynnin valvonnan tiheys on yksi tarkastus kahdessa vuodessa. Tämän vuoksi vuosittainen valvonta määrä vaihtelee. Tarkastustiheys voi muuttua myös elintarvikevalvonnan tarkastustiheyden

vuoksi, sillä tupakkatarkastus tehdään yleensä elintarvikevalvonnan tarkastuksen yhteydessä.

Lääkelain mukaiset suunnitelmalliset tarkastukset kohdistuivat 6 kohteeseen, joten tarkastuksien kattavuus oli kohteiden kokonaismäärästä 13 %. Lääkelain mukaisille tarkastuksille ei ole erillistä tarkastustiheyttä vain riskinarvio perustuu valvontayksikön arviointiin. Lääkelain mukaisten tuotteiden myynti tarkastetaan silloin kun uusi myyntilupa on myönnetty. Lääkelain mukaiset tarkastukset tehdään muutoin neljän vuoden välein ja yhdessä elintarvikevalvonnan tarkastuksen kanssa.

### 4.3 Lainsäädännön noudattaminen

Tarkastuksilla tarkastettiin tupakkavalvonnan omavalvontaa, tupakkatuotteiden sijoittelua ja markkinointikiellon toteutumista sekä tupakan vähittäismyynnin jäljitettävyyssjärjestelmän toteutumista Valviran ohjaamalla tavalla. Valvira aloitti vuonna 2024 jäljitettävyyden tietovarannon koulutukset, joihin valvontayksikkö osallistui. Koulutusta jatketaan vuonna 2025.

Tarkastuksilla havaittiin haasteita siinä, että tupakkalain muutokset edellyttävät omavalvonnan päivittämistä vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä. Tarkastuksilla annettiin tupakan omavalvontasuunnitelman päivitykseen liittyvää ohjeistusta. Tämän vuoksi osaan kohteista tehtiin uusintatarkastus, jossa varmistettiin, että tupakan omavalvonta vastaa Valviran ohjeistusta.

Valvontayksikössä oli yksi tapaus, jossa edettiin hallinnollisiin pakkokeinoihin. Tapaus koski tupakan vähittäismyyntipisteessä tapahtuvaa tupakka- ja muiden tuotteiden markkinointia. Epäkohta koski tupakkalaissa mainittuja poltettavaksi tarkoitettuja kasviperäisiä tuotteita, joissa ei ollut lainmukaisia vähittäismyyntipakkauksia ja vähittäismyyntipakkausten merkintöjä. Kohteessa oli myös muita epäkohtia, mutta ne korjattiin ennen hallinnollisten pakkokeinojen käyttöönottoa.

### 4.4 Näytteenotto

Tupakan osalta ei ole tehty näytteenottovalvontaa. Myytäviä savukeaskeja ei avata tarkastuksen aikana.

### 4.5 Arvio valvonnan tehokkuudesta ja vaikuttavuudesta

Tupakka- ja lääkelain mukaista valvontaa tehdään pääasiassa elintarviketarkastuksien yhteydessä. Tarkastuksia tekevät kaikki samat henkilöt, jotka tekevät myös elintarvikevalvontaa. Valvontasuunnitelma toteutui tarkastusmäärien osalta. Kesken vuotta aloitti muutamia uusia toimipaikkoja, joihin tehtiin tarkastus vuoden 2024 aikana. Nämä tarkastukset eivät sisällyneet vuoden 2024 alkuperäiseen valvontasuunnitelmaan.

Vuoden 2024 aikana valvontayksikössä käytettiin tavallista enemmän valvonta-aikaa kohteessa, jossa jouduttiin aloittamaan hallinnolliset pakkokeinot.



## 4.6 Tupakointikieltojen ja rajoitusten valvonta

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston valvonta-alueella on tällä hetkellä 2 rakennusvalvonnan hyväksymää tupakointitilaa, jotka kuuluvat terveydensuojeluviranomaisen valvonnan piiriin. Vuonna 2024 tupakointitiloihin ei tehty tarkastuksia. Tupakointitilojen tarkastustiheys on 0,3, joka tarkoittaa tarkastusta kerran kolmessa vuodessa.

Asuntoyhteisöillä on oikeus hakea kunnalta tupakointikieltoa asukkaidensa hallinnassa oleviin tiloihin. Vuonna 2024 aikana ei kunnalta haettu tupakointikieltoja. Asiasta tuli joitakin yhteydenottoja, joista annettiin neuvoja asian tiimoilta. Valvonta-alueella on tehty aikaisemmin yhteensä 2 päätöstä koskien tupakointikieltoa asuntoyhteisöissä.

Tupakointikiellon toteutumista tarkastetaan terveydensuojelulain mukaisilla tarkastuksilla sosiaalialan laitoksissa, oppilaitoksissa, kouluissa ja päiväkodeissa. Tarkastuksilla havainnoidaan mm. tupakointikieltojen sijoittelu. Yleisten uimarantojen ja leikkikenttien tupakointikielto on ollut voimassa 2022 alkaen. Uimarantojen ja leikkikenttien osalta on edellytetty, että toiminnanharjoittaja laittaa soveltuvat kieltomerkit alueelle. Uimarannoilla ja leikkikentillä valvontaa toteutetaan pääsääntöisesti valitusten perusteella.

Liitteen 1 taulukoissa 1 ja 2 on eriteltynä tupakkavalvonnan tarkastusmäärät ja tulot kunnittain.

## 5 Eläinlääkinnän valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

### 5.1 Henkilöstöresurssit

Eläinlääkintähuollon resurssit olivat vuoden 2024 aikana yhteensä 7,5 htv. Resursseista keskimäärin 1,5 htv käytettiin eläintauti- ja eläinsuojeluvalvontaan. Sijaiseläinlääkäri ja valvontaeläinlääkäri suorittivat eläintauti- ja eläinsuojeluvalvontaa.

### 5.2 Päivystyksen järjestäminen

Eläinlääkäriapu kaikille alueen kotieläimille järjestettiin virka-ajan ulkopuolella. Hyöty- ja lemmikkieläinpäivystys on eriytetty. Pieneläinpäivystys järjestettiin ostopalveluna muiden Keski-Suomen yksiköiden ja Pohjoisen Keski-Suomen yksikön sekä Kangasniemen kanssa yhteistyössä. Ostopalvelua tuottaa Evidensia Oy. Hyötyeläinpäivystys järjestettiin maakunnan kokoisella alueella yhdessä Keski-Suomen yksiköiden sekä Kangasniemen kanssa. Hyötyeläinpäivystysalue on jaettu kolmeen päivystysalueeseen: läntinen, eteläinen ja itäinen. Keurusselän yksiköstä päivystetään eteläisellä alueella 2/5 vastuuvuorosta ja läntisellä alueella 4/5 vastuuvuorosta. Keurusselän yhteistoiminta-alueella on 6 päivystyksen vastuuvuoroa ja eläinlääkärit päivystävät 1/5 päivystys vuoroa. Jyväskylän eläinlääkärit ovat tehneet vuoden 2024 aikana päivystyksessä seuraavat suurelänkäyntimäärät Keurusselän alueelle kunnittain: Jämsä 29, Keuruu 8, Kuhmoinen 4, Mänttä-Vilppula 9, Ruovesi 7 ja Virrat 23. Lisäksi Jämsässä on hoidettu yksi pieneläinpäivystyskäynti.

Liitteen 2 taulukossa 1 on eläinlääkäreiden käyntimäärät kunnittain.

### 5.3 Tavoitteiden toteutuminen

Maidontuotantotilojen hygieniavalvonnassa toimivaltainen valvontaviranomainen on kunnaneläinlääkäri/valvontaeläinlääkäri. Maitohygieniatarkastuksia on suunniteltu tehtävän kohteisiin 5 vuoden välein. Maidontuotantotiloja on vuoden 2024 alussa ollut 54, joista 10 tehtiin maitohygieniatarkastus. Maidontuotantotilojen tarkastuksia suunniteltiin tehtävän vuoden 2024 aikana yhteensä 15, joten osa tarkastuksista jäi tekemättä. Tarkastuksia jatketaan tehostetusti vuoden 2025 aikana.

Hevostallien ja kennelien valvontaa ei ole tehty riittävästi resurssipulan vuoksi.

Kaikki saapuneet eläinsuojeluilmoitukset käsiteltiin. Eläinsuojelu valvonnan osalta työt jakautuvat kuntien kesken suunnilleen asukasluvun mukaisesti. Onnistuneen eläinsuojeluvalvonnan lisäksi tehtiin eläinsuojeluvalvontaa koskevia selvityksiä ja tarkastusyrytyksiä yhteensä noin 80. Määräaikaisen valvonnan piirissä olevia pitopaikkoja (tallit, kennelit) ei ole valvottu suunnitellusti resurssipulan vuoksi.

Eläintautivalvonnassa tehtiin salmonellavalvontaa ja otettiin salmonellanäytteiden yhteydessä muutamalta tilalta myös lintuinfluenssanäytteitä. Lisäksi eläintautivalvontaa kohdistettiin alueen kalankasvattamoihin. Sivutuotevalvontaa tehtiin nautatiloille sivutuotteiden hävittämistä koskien. Eläintauti- ja sivutuotevalvonta toteutuivat suunnitellusti.

Tunnistamisen ja rekisteröinnin valvontaa on tehty erityisesti eläinten hyvinvointivalvonnan yhteydessä koskien koirarekisteriä, hevospassseja, eläintenpitorekisteriä sekä tuotantoeläinten korvamerkkejä. Koirarekisteriin liittyviä hallintopäätöksiä annettiin yhteensä 10 kappaletta.

Koulutuspäiviä on ollut yhteensä 23 eli yhteensä noin 3 päivää / eläinlääkäri.

Liitteen 2 taulukossa 2 on esitetty eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan tarkastusten ja päätösten lukumäärät.

## 6 Laatu- ja auditoinnit

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelun yksikössä on käytössä laatujärjestelmä - kansio, johon on koottu yleisiä ohjeita ja lomakkeita. Kaikki ympäristöterveystarkastajat ylläpitävät tietoja oman vastuualueensa osalta. Lisäksi laatujärjestelmään on lisätty prosessikuvauksia ja yksikön omia toimintaohjeita. Laadunhallintaa kehitetään yksikössä järjestelmällisesti.

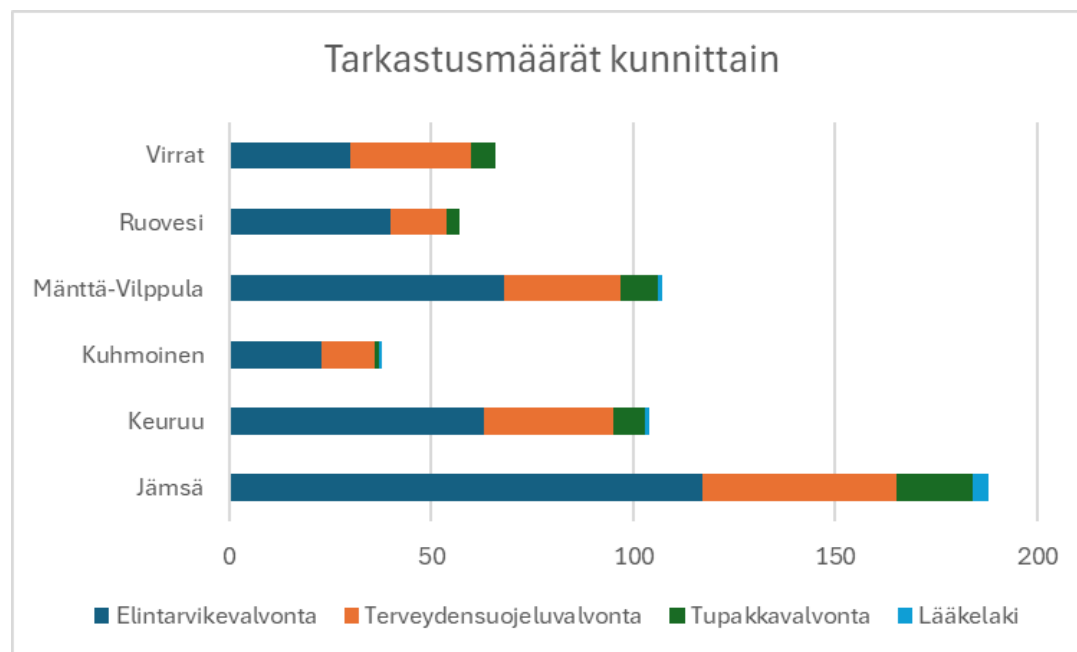
Elintarvikevalvontaan, terveydensuojelulain mukaiseen valvontaan tai tupakka- ja lääkelain mukaiseen valvontaan ei kohdistunut ulkopuolisia auditointeja vuonna 2024.

## 7 Liitteet

### Liite 1. Terveysvalvonnan toteutuminen

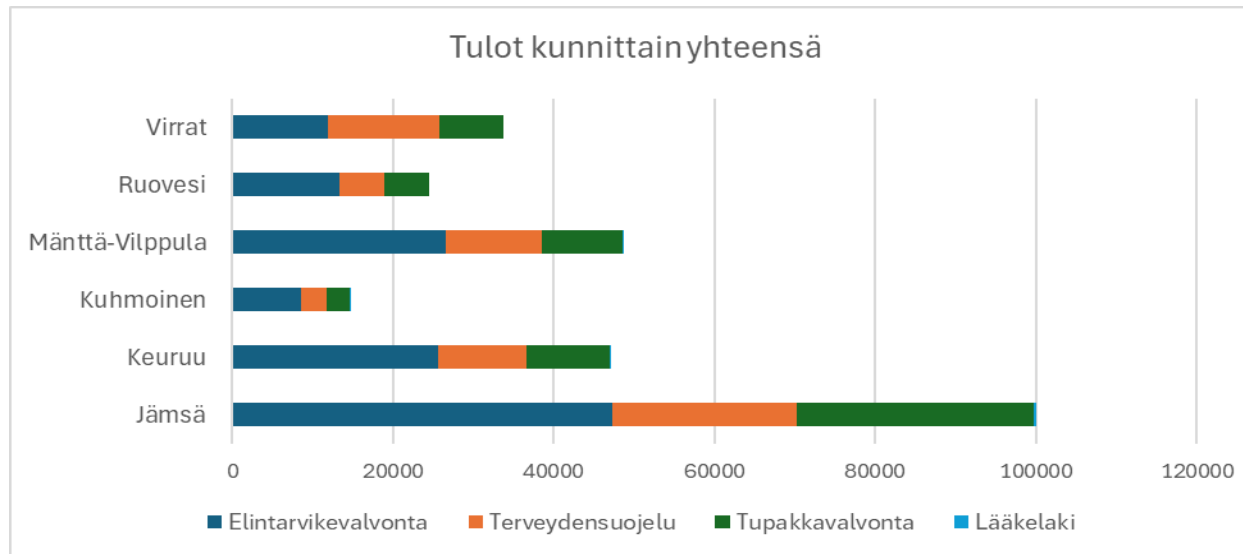
Taulukko 1: Tarkastusmäärät kunnittain

| Kunta                 | Jämsä      | Keuruu     | Kuhmoinen | Mänttä-Vilppula | Ruovesi   | Virrat    | tarkastukset yhteensä |
|-----------------------|------------|------------|-----------|-----------------|-----------|-----------|-----------------------|
| Elintarvikevalvonta   | 117        | 63         | 23        | 68              | 40        | 30        | 341                   |
| Terveysuojeluvalvonta | 48         | 32         | 13        | 29              | 14        | 30        | 166                   |
| Tupakkavalvonta       | 19         | 8          | 1         | 9               | 3         | 6         | 46                    |
| Lääkelaki             | 4          | 1          | 1         | 1               | 0         | 0         | 7                     |
| <b>yhteensä</b>       | <b>188</b> | <b>104</b> | <b>38</b> | <b>107</b>      | <b>57</b> | <b>66</b> | <b>560</b>            |



Taulukko 2: Tulot kunnittain

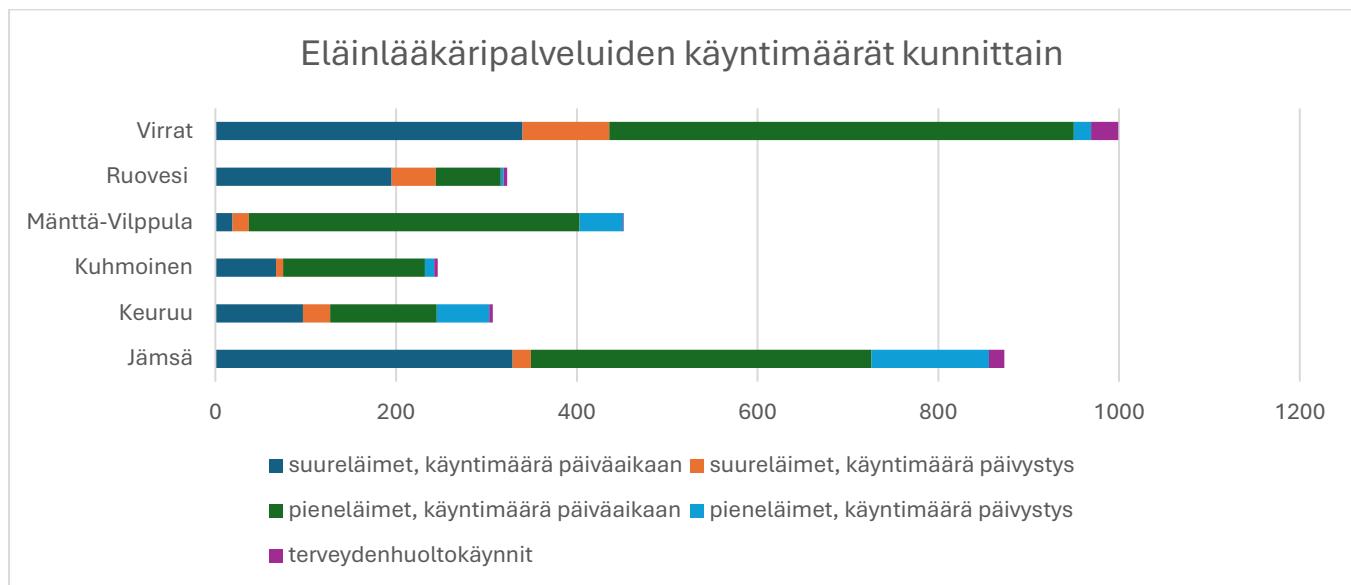
| Kunta                            | Jämsä         | Keuruu       | Kuhmoinen    | Mänttä-Vilppula | Ruovesi      | Virrat       | <b>maksut yhteensä</b> |
|----------------------------------|---------------|--------------|--------------|-----------------|--------------|--------------|------------------------|
| <b>Elintarvikevalvonta</b>       |               |              |              |                 |              |              |                        |
| ilmoitus                         | 2340          | 1300         | 455          | 2080            | 650          | 390          | 7215                   |
| tarkastus                        | 23070         | 12250        | 4825         | 13060           | 7013         | 5080         | 65298                  |
| perusmaksu                       | 21900         | 12000        | 3300         | 11400           | 5700         | 6450         | 60750                  |
| <b>Terveystensuojeluvalvonta</b> |               |              |              |                 |              |              |                        |
| ilmoitus                         | 650           | 520          | 65           | 650             | 260          | 390          | 2535                   |
| tarkastus                        | 13282         | 6790         | 1540         | 6923            | 3105         | 7878         | 39518                  |
| perusmaksu                       | 9000          | 3750         | 1500         | 4500            | 2250         | 5550         | 26550                  |
| <b>Tupakkavalvonta</b>           |               |              |              |                 |              |              |                        |
| hakemus                          | 1155          | 180          | 0            | 0               | 0            | 0            | 1335                   |
| vuosimaksu                       | 28380         | 10140        | 3000         | 10000           | 5500         | 8000         | 65020                  |
| <b>Läkelaki</b>                  |               |              |              |                 |              |              |                        |
| hakemus                          | 130           | 0            | 0            | 0               | 0            | 0            | 130                    |
| tarkastus                        | 130           | 33           | 33           | 33              | 0            | 0            | 228                    |
| <b>yhteensä</b>                  | <b>100037</b> | <b>46963</b> | <b>14718</b> | <b>48646</b>    | <b>24478</b> | <b>33738</b> | <b>268578</b>          |



## Liite 2 Eläinlääkintähuollon toteutuminen

Taulukko 1: Eläinlääkäripalvelut

|                 | Suureläimet, käyntimäärä |                | Pieneläimet, käyntimäärä |                | Terveydenhuoltokäynnit | Pieneläinpäivystys ostopalveluna |
|-----------------|--------------------------|----------------|--------------------------|----------------|------------------------|----------------------------------|
|                 | päiväaikaan              | päivystyksessä | päiväaikaan              | päivystyksessä |                        |                                  |
| Jämsä           | 329                      | 20             | 377                      | 6              | 17                     | 124                              |
| Keuruu          | 97                       | 30             | 118                      | 0              | 4                      | 58                               |
| Kuhmoinen       | 67                       | 8              | 157                      | 0              | 4                      | 10                               |
| Mänttä-Vilppula | 19                       | 18             | 366                      | 1              | 1                      | 47                               |
| Ruovesi         | 195                      | 49             | 72                       | 1              | 4                      | 2                                |
| Virrat          | 340                      | 96             | 514                      | 2              | 30                     | 17                               |
| <b>Yhteensä</b> | <b>1047</b>              | <b>221</b>     | <b>1604</b>              | <b>10</b>      | <b>60</b>              | <b>258</b>                       |



Taulukko 2: Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta

|              | Eläinsuojelu-<br>valvonta | Eläintauti-<br>valvonta | Eläinperäiset<br>sivutuotteet | Vientitarkastukset | Tunnistamisen<br>ja<br>rekisteröinnin<br>valvonta | Ante<br>Mortem | Maitohygienia-<br>tarkastukset |
|--------------|---------------------------|-------------------------|-------------------------------|--------------------|---|----------------|--------------------------------|
| Päätökset    | 38                        | 0                       | 0                             | 0                  | 10  | 0              | 0                              |
| Tarkastukset | 112                       | 16                      | 2                             | 11                 | 55  | 2              | 10                             |